

Health Promoters – op de barricade voor gezondheid

In een klaslokaal in Silverstroom, een van de wijken in de Kaapse township Khayelitsha, zijn in een klaslokaal negen vrouwen en één man aanwezig die les krijgen in gezondheid, preventie en hygiëne. Zij worden opgeleid tot een nieuwe lichten Health Promoters. Een Zuid-Afrikaans initiatief, gesteund door aartsbisschop Desmond Tutu, dat uitgerold moet worden over heel Zuid-Afrika. Want gezondheideducatie is een recht.

Voetballen hoeft niemand hem meer te leren...
 Maar over hygiëne heeft niemand hem ooit iets geleerd.

 HEALTH PROMOTERS

Like Health Promoters op Facebook!
www.facebook.com/thehealthpromoters

In de miljoenen inwoners tellende township Khayelitsha bij Kaapstad leven velen nog altijd onder mensonterende omstandigheden. Aids, alcohol- en drugsmisbruik zijn schering en inslag. Maar er is ook hoop. Een van de beloftevolle initiatieven is dat van de Health Promotion South Africa Trust, een organisatie met haar hoofdkantoor in Khayelitsha en een droom die heel Zuid-Afrika omvat. 'The sky is the limit.'

Hoe werkt het?

Ik ontmoet op een zonnige maandagochtend operational manager en senior Health Promoter George Array. Hij neemt me mee naar een school waar nu een aantal maanden een pilot draait die op veertien scholen in de township zal worden uitgerold, zoals dat in management vocabulaire heet. 'De schoolhoofden in de wijk hebben een aantal ouders uitgezocht die gedurende een aantal maanden les krijgen in gezondheid, preventie en hygiëne. Een door ons opgeleide leraar, in dit geval Andelie Gqawuza, leert hen de beginselen van de drie pijlers. De doelstelling is dat de ouders het geleerde in hun eigen gezin toepassen, maar het ook delen met andere ouders. Als ze hun diploma hebben gehaald, kunnen zij, net als Andelie weer leraar worden op een school. Zo wordt de kennis door de Health Promoters als een olievlek verspreid.'

Preventie door educatie

De klas luistert als wij binnenkomen aandachtig naar een les over FAS, het foetale alcoholyndroom. George wordt met open armen en bewondering ontvangen. De bewondering geldt het feit dat hij de finale bereikte van *South Africa got talent*. Mijn openbaring is hoe openlijk er gesproken wordt over seksueel-, drugs- en alcoholmisbruik. Over de slechte eetgewoonten en over HIV. Ik vraag de deelnemers van de les naar hun motivatie om weer naar school te gaan en hun wellicht spaarzame tijd te gebruiken om Health Promoter te worden.

Kennis vergroot de eigenwaarde

Ieders doelstelling is de houding, vaak veroorzaakt door onwetendheid en gebrek aan onderwijs, binnen hun gemeenschap te veranderen. Ze voelen zich allemaal trots onderdeel te vormen van een programma dat praktische hoop biedt voor een betere toekomst. Shireen voegt daar aan toe dat ze meer zelfvertrouwen krijgt door te leren. Amanda zegt dat ze eigenlijk dacht alles wel te weten, maar dat haar ogen hier geopend worden, met informatie die makkelijk thuis kan worden toegepast. Ook Duane, de enige man in het gezelschap, wil de kennis van zijn gemeenschap vergroten, vooral op het gebied van de seksuele vergrijpen en de onwetendheid op het gebied van aids. 'Wat we voor onze eigen kinderen willen, willen we ook overdragen op de andere families.' Glenda wijst trots naar Andelie, de jonge, zelfverzekerde onderwijzer. 'Hij heeft zelf zijn leven weer op het goede spoor gebracht. Doordat hij zo open naar ons is over de fouten die hij heeft gemaakt, laat hij ons zien dat er altijd hoop is op verbetering. Wij leren ook van zijn

keuze voor het goede.' Charlene heeft zelf geen kinderen, maar is opvangouder. Ze leert andere ouders hoe ze met hun pubers moeten omgaan en ze merkt dat ze al steeds vaker geraadpleegd wordt als er problemen zijn bij de opvoeding. 'Wij houden de hoop levend. De regering kan dat niet voor ons doen, daarom doen we het zelf.'

Het is een voorrecht om te zien hoe betrokken deze ouders zijn bij de toekomst van hun kinderen en hun gemeenschap. Er is hoop en de sky moet de limit zijn. 'Want,' vertelt George, 'we werken op dit moment ook aan het opzetten van Health Promoters @ sportscholen. Zo halen we de kinderen van straat en leren ze al spelenderwijs over bijvoorbeeld betere eetgewoontes. De nood in de townships is groot, een dokter hier kan bijvoorbeeld makkelijk tienduizend patiënten hebben. Daarom hebben we in schoolgebouwen ook Healthcare Information Centres opgericht, waar mensen uit de gemeenschap terecht kunnen voor informatie.' 🐾

QuickFACTS

De in Zuid-Afrika gevestigde non-profit organisatie is het resultaat van de onvermoeibare inzet van speciaal adviseur Harold Robles en talloze vrijwilligers uit Nederland en de Verenigde Staten. Onder het motto 'preventie door educatie' worden elk jaar meer dan 15.000 lokale Health Promoters opgeleid om hun kennis te delen met andere gezinnen in de townships. Wil je meer weten over Health Promoters of een eigen steentje bijdragen, ga dan naar de site van Health Promotion South Africa, www.healthpromoters.co.za en www.facebook.com/thehealthpromoters. Voor bijvoorbeeld € 10,- per maand maak je de opleiding tot een Health Promoter mogelijk.

'Wij houden de hoop levend'